

010000, Астана қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 8,
Министрліктер үйі, 5 - кіреберіс,
тел.: 7 (7172) 743650, факс: 7 (7172) 743727
e-mail: minzdrav@dsm.gov.kz

010000, город Астана, проспект Мәңгілік
Ел, 8, Дом Министерств, 5 подъезд,
тел.: 7 (7172) 743650, факс: 7 (7172)
743727
e-mail: minzdrav@dsm.gov.kz

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі

2023 жылғы 12 қаңтардағы
№ ДС-5 депутаттық сауалға

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі Сіздің медициналық және медициналық емес мекемелерде медициналық дерматокосметология қызметтеріне бірыңғай бақылауды қамтамасыз ету қажеттілігін қарауға қатысты сауалды қарап, мынаны хабарлайды.

Медициналық қызметтер көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау медициналық қызметтер көрсету саласындағы ҚР заңнамасын бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге, сондай-ақ денсаулық сақтау субъектілерінің медициналық қызметтер көрсету саласындағы нормативтік құқықтық актілердің сақталуын бақылауға бағытталған.

Анықтама: Бүгінгі күні медициналық қызметтер көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау ҚР Кәсіпкерлік Кодексімен реттеледі және бақылау субъектісіне бармай және бақылау субъектісіне барып профилактикалық бақылау, біліктілік немесе рұқсат беру талаптарына сәйкестікке жүргізілетін тексерулер және жоспардан тыс тексерулер нысанында жүзеге асырылады.

2023 жылдан бастап «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне өзгерістер енгізілгеннен кейін Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын бұзу себептерін анықтау және тиісті шаралар қабылдау, сондай-ақ Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын бұзуда жол берген бақылау субъектілерін (объектілерін) айқындау мақсатында қайтыс болу туралы ақпарат (шұғыл хабарлама) негізінде тергеп-тексеру жүргізілетін болады.

Жоспардан тыс тексерулер жүргізудің негіздері ҚР Кәсіпкерлік Кодексінің 144-бабының 5-тармағымен, оның ішінде жеке және заңды тұлғалардың өтініштері бойынша Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарының бұзушылықтары бойынша дәлелді негіздер мен растайтын дәлелдер болған кезде реттеледі.

Қазақстан Республикасында шағын кәсіпкерлікті, оның ішінде шағын кәсіпкерлікті дамыту үшін жағдайларды жақсарту мақсатында «Қазақстан Республикасында тексерулерге және профилактикалық бақылауды барып жүргізуге мораторий енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 26 желтоқсандағы № 229 Жарлығына сәйкес орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдар 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап 2024 жылғы 1 қаңтарға дейін халықтың өмірі мен денсаулығына жаппай қауіп

төндіретін бұзушылықтардың алдын алуға немесе жоюға бағытталған тексерулерді қоспағанда шағын кәсіпкерлік субъектілеріне, оның ішінде, микрокәсіпкерлік субъектілеріне де барумен тексеру және профилактикалық бақылау тоқтатылды.

Осылайша, мемлекеттік бақылау мемлекет, кәсіпкер және пациент мүдделерінің теңгерімін сақтауды ескере отырып заңнамада белгіленген нормалар шеңберінде жүзеге асырылады.

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің (бұдан әрі - Кодекс) 17 және 27-баптарына сәйкес медициналық қызмет лицензияланатын қызмет түрі болып табылады, ол «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Заңмен реттеледі, сондай-ақ маман сертификатынсыз медициналық қызметпен (клиникалық практикамен) айналысуға тыйым салынады.

Анықтама: бүгінгі таңда республика бойынша «пластикалық хирургия» мамандығы бойынша 149 денсаулық сақтау субъектісінің, «дерматовенерология (дерматокосметология)» бойынша 539 субъектінің лицензиясы бар. Пластикалық хирургия бойынша 380 маманда, дерматовенерология (дерматокосметология) бойынша 894 маманда сертификат бар.

«Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасы Кодексінің (бұдан әрі – ӘҚБтК) 424-бабына сәйкес заңсыз медициналық қызметі үшін жеке тұлғаларға 5 АЕК-ден 15 АЕК-ге дейін, заңды тұлғалар үшін 20 АЕК-ден 70 АЕК-ге дейін әкімшілік айыппұл көзделген.

Анықтама: 2022 жылы 485 әкімшілік хаттама, оның ішінде заңсыз медициналық және (немесе) фармацевтикалық қызмет үшін 233 әкімшілік хаттама (ӘҚБтК 424-бабы) жасалды.

Ал адам денсаулығына зиян келтіруге әкеп соққан жағдайларда – ҚР Қылмыстық кодексіне сәйкес қылмыстық жауаптылық көзделген.

2022 жылы республика бойынша медициналық қызметтердің сапасына **6319 өтініш** тіркелді, оның ішінде 20 медициналық және 4 медициналық емес ұйымдарда (сұлулық салондарында) сапасыз косметологиялық манипуляцияларға 24 өтініш тіркелген. Тексеру жүргізумен 20 өтініш (83,3%) қаралды, оның ішінде негізделгені және ішінара негізделгені – 13 (65%) өтініш.

Анықтама: өтініштердің жоғары үлес салмағы 6 өңірде тіркелді, атап айтқанда: Шымкент қаласында-8 (33,3%), Алматы қаласында – 7 (29,2%), Қарағанды облысында - 3 (12,5%) және Маңғыстау, Қостанай, Шығыс Қазақстан облыстарында – 2 (8,3%) өтініштен.

Тексерулерге жүргізілген талдау медициналық көмек көрсету кезінде пластикалық операцияларды жүргізу кезінде ҚР-да хирургиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартының және медициналық көмек көрсету қағидаларының бұзылғанын анықтады:

- амбулаториялық жағдайда 2 сағаттан астам және операциядан кейінгі ұзақ бақылауды қажет ететін (12 сағаттан астам) хирургиялық араласулар жүргізіледі;

- стационарды алмастыратын көмекке лицензиясы жоқ, бірақ амбулаториялық-емханалық деңгейдегі күндізгі стационар деңгейінде ауқымды және ұзақ операциялар жүргізіледі;

- операцияның ұзақтығына байланысты пациентке арналған анестезиологиялық тәсіл тактикасы жергілікті анестезиядан жалпы анестезияға (*венаішілік, интубациялық*) дейін өзгереді;

- операциялық кезеңнен кейін науқастарды күту бойынша амбулаториялық-емханалық деңгейде қажетті жарактандырудың болмауы;

- пластикалық операциялардан кейін операциядан кейінгі жиі асқынулар: *нерв ұшының зақымдануы, ішкі ағзалардың жарақаттануы және жараның инфекциясы, гематомалар, деформация және операциядан кейінгі өрескел келлоидты тыртықтар.*

Мемлекеттік бақылау шеңберінде медициналық қызметтердің (көмектің) сапасына сараптама жүргізу үшін тәуелсіз сарапшылардың бірыңғай тізілімінен (бұдан әрі – Тізілім) тәуелсіз сарапшыларды тарту бойынша жұмыс тұрақты түрде жүргізіледі. 2023 жылғы 09 ақпандағы жағдай бойынша Тізілімге **604 сарапшы** енгізілген, оның ішінде «пластикалық хирургия» мамандығы бойынша 4 дәрігер және «дерматовенерология (дерматокосметология)» мамандығы бойынша 4 дәрігер.

Халықты ақпараттандыру мақсатында Медициналық және фармацевтикалық бақылау комитеттің ресми ақпарат көздерінде (*сайт, Facebook, Instagram*) азаматтар қауіпсіз медициналық көмек алу үшін жүгіне алатын пластикалық хирургия және дерматовенерология (дерматокосметология) бойынша рұқсат құжаттары бар адал қызмет көрсететіндердің тізімі жарияланды.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерін тексеруге мораторий жағдайында прокуратура органдарының, ішкі істер органдарының және Министрлік комитеттерінің Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзушылықтарды анықтауда, жолын кесуде және жоюда, оның ішінде құқық қорғау органдарының тексерулер жүргізу үшін тапсырмалар шығаруы жолымен жетекшілік ететін учаскелердегі заңсыз қызмет бойынша бірлескен жұмысы қажет.

Сондай-ақ кейіннен заңнама деңгейінде бекітілетін қызметтерді алу үшін «құпия сатып алушы» әдісін және лицензиясыз қызмет туралы хабардар еткені үшін азаматтарға сыйақыны қарауды ұсынамыз.

Жалпы осы бағытта жұмыс жалғасуда.

**Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі**

А. Ғиният

*Орын: Б. Мұхаметбек,
тел: 74-26-27*

010000, Астана қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 8,
Министрліктер үйі, 5 - кіреберіс,
тел.: 7 (7172) 743650, факс: 7 (7172) 743727
e-mail: minzdrav@ds.gov.kz

010000, город Астана, проспект Мәңгілік
Ел, 8, Дом Министерств, 5 подъезд,
тел.: 7 (7172) 743650, факс: 7 (7172)
743727
e-mail: minzdrav@ds.gov.kz

**Мажиліс Парламента
Республики Казахстан**

*На депутатский запрос
с исх. № ДС-5 от 12 января 2023 года*

Министерство здравоохранения Республики Казахстан рассмотрев Ваш запрос касательно рассмотрения необходимости обеспечения единого контроля за услугами медицинской дерматокосметологии в медицинских и немедицинских учреждениях, сообщает следующее.

Государственный контроль в сфере оказания медицинских услуг направлен на предупреждение, выявление, пресечение нарушений законодательства РК в сфере оказания медицинских услуг, а также контроль за соблюдением субъектами здравоохранения нормативных правовых актов в сфере оказания медицинских услуг.

*Справочно: На сегодняшний день государственный контроль в сфере оказания медицинских услуг регулируется Предпринимательским кодексом РК и осуществляется в форме **профилактического контроля** без посещения субъекта и с посещением субъекта контроля; **проверки**, проводимые на соответствие квалификационным или разрешительным требованиям и **внеплановые проверки**.*

*С 2023 года после внесения изменений в Кодекс РК «О здоровье народа и системе здравоохранения» на основании информации (экстренного извещения) о наступлении смерти с целью установления причин нарушения требований законодательства Республики Казахстан и принятие соответствующих мер, а также определения субъектов (объектов) контроля, допустивших нарушения требований законодательства Республики Казахстан будут проводиться **расследования**.*

Основания проведения внеплановых проверок регулируются пунктом 5 статьи 144 Предпринимательского кодекса РК, в том числе и по обращениям физических и юридических лиц по нарушениям требований законодательства Республики Казахстан при наличии убедительных оснований и подтверждающих доказательств.

Следует отметить, в целях улучшения условий для развития малого предпринимательства, в том числе микропредпринимательства, в Республике Казахстан согласно Указу Президента Республики Казахстан от 26 декабря 2019 года № 229 «О введении моратория на проведение проверок и профилактического контроля, и надзора с посещением в Республике Казахстан» центральными государственными и местными исполнительными органами с 1 января 2020 года до 1 января 2024 года **прекращены проверки и**

профилактический контроль с посещением субъектов малого предпринимательства, в том числе субъектов микропредпринимательства за исключением проверок, направленных на предотвращение или устранение нарушений, которые потенциально несут массовую угрозу жизни и здоровью населения.

Таким образом, государственный контроль осуществляется в рамках норм, установленных законодательства с учетом соблюдения баланса интересов государства, предпринимателя и пациента.

Согласно статьям 17 и 27 Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» (далее - Кодекс) медицинская деятельность является лицензируемым видом деятельности, которая регулируется Законом «О разрешениях и уведомлениях», а также запрещается занятие медицинской деятельностью (клинической практикой) без сертификата специалиста.

Справочно: На сегодня по республике лицензию по специальности «пластическая хирургия» имеют 149 субъектов здравоохранения, по дерматовенерологии (дерматокосметология) – 539 субъектов. Сертификат специалиста по пластической хирургии имеют 380 специалистов, по дерматовенерологии (дерматокосметологии) - 894.

Согласно статьи 424 Кодекса Республики Казахстан «Об административных правонарушениях» (далее – КоАП) предусмотрен административный штраф на физических лиц от 5 до 15 МРП, для юридических лиц от 20 до 70 МРП за незаконную медицинскую деятельность.

Справочно: За 2022 год составлено 485 административных протоколов, из них 233 административных протоколов за незаконную медицинскую и (или)фармацевтическую деятельность (ст. 424 КоАП).

А в случаях, повлекших причинение вреда здоровью человека – согласно Уголовному Кодексу РК предусмотрена уголовная ответственность.

За 2022 год по республике зарегистрировано **6319 обращений** на качество медицинских услуг, из которых 24 обращения на некачественные косметологические манипуляции в 20 медицинских и 4 немедицинских организациях (*салонах красоты*). Рассмотрено с проведением проверок 20 (83,3%), из них обоснованные и частично обоснованные – 13 (65%).

Справочно: Высокий удельный вес обращений зарегистрирован в 6-х регионах, а именно: в г.Шымкент – 8 (33,3%), г. Алматы – 7 (29,2%), Карагандинская область –3 (12,5%) и в Мангистауской, Костанайской, Восточно-Казахстанской областях по 2 (8,3%) обращения.

Анализ проверок выявил нарушения Стандарта организации оказания хирургической помощи в РК и правил оказания медицинской помощи при оказании медицинской помощи при проведении пластических операций:

- в амбулаторных условиях проводятся оперативные вмешательства более 2 часов и требующие длительного послеоперационного наблюдения (более 12 часов);

- проводятся **объемные и длительные операции** на уровне дневного стационара амбулаторно-поликлинического уровня при отсутствии лицензии на стационарозамещающую помощь;

- из-за продолжительности операции меняется тактика анестезиологического пособия для пациента от местного обезболивания до общего наркоза (*внутривенного, интубационного*);
- отсутствие необходимого оснащения на амбулаторно-поликлиническом уровне по уходу больных в после операционном периоде;
- частые послеоперационные осложнения после проводимых пластических операций: *повреждения нервных окончаний, травмы внутренних органов и инфекция раны, гематомы, деформация и послеоперационные грубые келлоидные рубцы.*

В рамках государственного контроля для экспертизы качества медицинских услуг (помощи) постоянно проводится работа по привлечению независимых экспертов из Единого реестра независимых экспертов (далее – Реестр). На 09 февраля 2023 года Реестр включает **604 экспертов**, из них 4 врача по специальности «пластическая хирургия» и 4 врача по специальности «дерматовенерология (дерматокосметология)».

С целью информирования населения на официальных источниках Комитета медицинского и фармацевтического контроля (*сайт, фейсбук, инстаграм*) опубликован список добросовестных поставщиков услуг, имеющих разрешительные документы по пластической хирургии и дерматовенерологии (дерматокосметологии), к которым граждане могут обращаться для получения безопасной медицинской помощи.

В условиях моратория на проверки субъектов малого предпринимательства необходима совместная работа органов прокуратуры, внутренних дел и комитетов Министерства в выявлении, пресечении и устранении нарушений законодательства Республики Казахстан, в том числе по незаконной деятельности на курируемых участках путем вынесения поручений правоохранительными органами для проведения проверок.

Также предлагаем рассмотреть метод «тайного покупателя» для получения услуг и вознаграждение граждан за информирование о безлицензионной деятельности с последующим закреплением на уровне законодательства.

В целом работа в данном направлении продолжается.

**Министр здравоохранения
Республики Казахстан**

А. Гиният